

Юрій ЯСІНОВСЬКИЙ (Львів)

**ВИПРАВЛЕННЯ, УТОЧНЕННЯ І ДОПОВНЕННЯ
ДО КАТАЛОГУ НОТОЛІНІЙНИХ ІРМОЛОЇВ (2)¹**

Бібліографія

- АЮЗР, ч. 1, т. 1. Киев 1859, с. 375–389, № 91 (Опись движимого и недвижимого имущества, принадлежавшего Киевопечерскому монастырю, составленная при передаче этого монастыря архимандриту Никифору Туру. 1593 [года], апреля 24).
- Джурова А., Станчев К. *Описание славянских рукописей Папского Восточного института в Риме* [=Orientalja Christiana Analecta, 255]. Roma 1997.
- Захарьина Н. Б. *Русские богослужбные певческие книги XVIII–XIX веков: Синодальная традиция*. Санкт-Петербург 2003.
- Инвентарна книга рукописів бібліотеки НТШ (ЛНБ, відділ рукописів, ф. НТШ, оп. 2, № 101).
- Левицкий И. З Покуття // *Зоря Галицька* (за 1852–1853 рр.); передрук: Ю. Ясіновський. *Матеріали до історії української церковної музики доби Маркіяна Шашкевича // Україна: Культурна спадщина, національна свідомість, державність*, вип. 9: Ювілейний збірник на пошану Феодосія Стебля. Львів 2001, додаток на с. 213–220.
- Наша культура* (1935/4) 264.
- Памятники, издаваемые временною комиссиею для разбора древних актов*, т. 1, вид. 2-ге. Киев 1848.
- Сідальні вісьмох гласів* / упоряд. Наталя Сиротинська, ред. Кр. Ганнік і Ю. Ясіновський / Інститут Літургійних Наук Українського Католицького Університету, Lehrstuhl für Slavische Philologie der Bayerischen Julius-Maximilian-Universität zu Würzburg [=Антологія візантійсько-слов'янської церковної монодії, 6]. Львів 2007.
- Смоленский С. *О древнерусских певческих нотациях*. Санкт-Петербург 1901.
- Стефановић Д. *Инвентар ћирилских рукописа у Југославији (XI–XVII века)*. Београд 1982.
- Стојановић Љ. *Каталог рукописи и старих штампаних књига. Збирка Српске краљевске академије*. Београд 1901.
- Тот Имре. Задачи изучения и описания славянских кирилловских рукописей, находящихся в венгерских книгохранилищах // *Славянска палеографія и дипломатика*, [1]. Софія 1980, с. 55–59.
- Турилов А. Малоизвестные системы восточнославянской книжности // *Археографический ежегодник за 1992 г.* Москва 1994, с. 101–108.
- Федъари Ш. Старопечатные книги кириллического и глаголического шрифта Эгерской архиепархиальной библиотеки // *Славяноведение* (1997/2) 75–83.
- Хроніка НТШ* 69–70 (1929/1) 15.

¹ Див.: Ю. Ясіновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16–18 століття*: Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження. Львів 1996; Ю. Ясіновський. *Виправлення, уточнення і доповнення до Каталогу нотолінійних Ірмолоїв // Καλοφωνία*, ч. 2. Львів 2004, с. 157–193.

- Ясіновський Ю. До історії вивчення нотолінійних Ірмолоїв // *Рукописна україніка*. Львів: ЛНБ 1999, с. 431–496.
- Яцимирский А. *Славянские рукописи румынских библиотек*. Санкт-Петербург 1905.
- Altbauer Mosche. *Manuscripts and Their Study in Izrael and Sinai* // *Polata knigopisnaja* 2 (1979) 6–11.
- Fenzcak A. *Zabytki pisma cyrylicckiego w dawnych i wspolczesnych zbiorach poludniowoschodniej Polski* // *Славянска палеография и дипломатика*, [1]. София 1980, с. 43–54.
- Gołos J. *Manuscript Sources of Eastern Chant before 1700 in Polish Libraries* // *Studies in Eastern Chant* 3 (1973) 74–80.
- Jara Marianna. «Spiew Halicki» w zbiorach ukraińskich // *Almanach Diecezjalny*, т. 2. Gorlice 2006, с. 145–158.
- Panaitescu P. P. *Manuscrisele slave din biblioteca Academiei R.P.R.*, т. 1. Bucuresti 1959.
- Rekopisy cerkiewnoslowianskie w Polsce*: Katalog / opracowali Aleksandr Naumow oraz Andrzej Kaszlej pszy współpracy Ewy Naumow i Jana Stradomskiego. Krakow 2004.
- Tarnavecky Iraidia I. *Slavic Manuscripts and Their Study in Canada* // *Polata knigopisnaja* 3 (1980) 4–11.
- Vasica Josef. *Z cirkevneslovanskych rukopisu Narodni knihovny v Praze a slovanske knihovny / k vydani pripravila Zoe Hauptova a Helena Rudlovcakova*. Praha 1995.

Доповнення до описів²

- № 01* (див. № 1130).
- № 02* (див. № 1131).
- № 4*. Кін. XVI — 1 трет. XVII ст. (до 1631 р.).
Літ.: *Наша культура* (1935/4) 264 (Хроніка) — запис 1831 р.
- № 9 (Czart. 2055.I). 1 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 80.
- № 17 (НМЛ, О 17). 20–30-ті роки XVII ст.
Запис на арк. 36 зв.: «Tu był rejent Lękowski».
- № 39 (Акс. 2616). 2 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 40 (Акс. 2788). 2 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 40/a (див. № 1137).
- № 44 (Акс. 2932). 1631 р.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 47 (Акс. 2606). 1639 р.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 75 (Czart. 2358.I). Сер. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 80.

² Зміст і форму описів ірмолоїв зберігаємо за зразком нашого Каталогу 1996 року. Нагадаємо, що зірочкою (*) при порядковому номері означено рукописи, місцезнаходження яких сьогодні невідоме, а також описані *non de visu*.

- № 96 (Акс. 2603). 3 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 97 (Акс. 2609). 3 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 98 (Акс. 2963). 3 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 140 (Акс. 2614). 60–70-ті роки XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 141 (Акс. 2619/a). 60–70-ті роки XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 143 (Акс. 2947). 60–70-ті роки XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 165 (Акс. 2604). 3 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 166 (Акс. 2610). 3 чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 172 (Акс. 2961). 1670 р.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 181 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4358/a).
Тепер зберігається в Острозькому історико-культурному заповіднику, КН 25744.
- № 182 (Акс. 2526). 70–80-ті роки XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 185 (Син. п. 890). 70-ті роки XVII ст.
Літ.: С. Смоленский. *О древнерусских певческих нотациях*, с. 105, 106 (іл. 43).
- № 188 (Акс. 2472). 1672 р.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 193 (Белград, Рук. 64). 1674 р.
Літ.: Љ. Стојановић. *Каталог рукописи*, № 158 (81); Д. Стефановић. *Инвентар ћирилских рукописа у Југославији*, с. 74, № 979.
- № 195 (Акс. 2973). 1675 р.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 79.
- № 227 (Акс. 2529). Ост. чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 228 (Акс. 2556). Ост. чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 229 (Акс. 2602). Ост. чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.
- № 230 (Акс. 2611). Ост. чв. XVII ст.
Літ.: J. Gołos. *Manuscript Sources of Eastern Chant*, с. 78.

- № 231 (Акс. 2613). Ост. чв. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 232 (Акс. 2617). Ост. чв. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 233 (Акс. 2689). Ост. чв. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 239 (BCS, Ms. slav. 10846). Манявський скит, 1675–1676 рр.
Лит.: M. Jara. «Śpiew Halicki» w zbiorach ukraińskich, с. 154, 155.
- № 245/а (див. № 1149*).
- № 246 (НД 103). 1680–1681 рр., Лежайськ.
Лит.: M. Jara. «Śpiew Halicki» w zbiorach ukraińskich, с. 149, 155.
- № 251 (Вінніпег, зб. Огієнка, 4). 1682 р.
Лит.: I. I. Tarnavecky. Slavic Manuscripts and Their Study in Canada, с. 10.
- № 252 (BCS, Ms. slav. 10845). 1684 р., Варнава.
Лит.: M. Jara. «Śpiew Halicki» w zbiorach ukraińskich, с. 153–155.
- № 298 (Солов. 622/676). Кін. XVII ст.
Лит.: РГБ, Архів Разумовського 10/19, арк. 60 (кваліфікує як тип українського Ирмолая).
- № 301 (Акс. 2552). Кін. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 303 (Акс. 2690). Кін. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 304 (Акс. 2691). Кін. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 306 (Акс. 2911). Кін. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 307 (Акс. 2935). Кін. XVII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 349/а (див. № 1135).
- № 349/б (див. № 1145).
- № 349/в (див. № 1146).
- № 349/г (див. № 1147).
- № 366 (Q 108). Кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: И. Левицкий. З Покуття, с. 217 («В Пасічній, в селі коло Надворни, видів я рукописний Ермологіон в великом форматі дуже старанно писаний»).
- № 387 (Акс. 2608). Кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 388 (Акс. 2962). Кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.

- № 397 (Егер, Архиеп. б-ка, Ms 4044-I). Кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: И. Тот. Задачи изучения и описания, с. 55; Ш. Федьари. Старопечатные книги кириллического и глаголического шрифта, с. 76.
- № 425 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4363).
Наприкінці 90-х років ХХ ст. повернуто в Острозький історико-культурний заповідник, де зберігається під шифром КН 25741.
- № 467 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4360).
Наприкінці 90-х років ХХ ст. повернуто в Острозький історико-культурний заповідник, де зберігається під шифром КН 25742.
- № 550 (Краків, Biblioteka Jagiellońska, Ms 5118). 1721 р.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 80.
- № 564 (ОСРК, F^o.I.862). 1725 р.
Лит.: Н. Б. Захарьина. Русские богослужбные певческие книги, с. 64, 165, № 1.
- № 656 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4359).
Наприкінці 90-х років ХХ ст. повернуто в Острозький історико-культурний заповідник, де зберігається під шифром КН 25743.
- № 657 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4361).
Наприкінці 90-х років ХХ ст. повернуто в Острозький історико-культурний заповідник, де зберігається під шифром КН 25745.
- № 686 (Акс. 2598). 2 чв. XVIII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 689 (Акс. 2618). 2 чв. XVIII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.
- № 690 (Акс. 2687). 2 чв. XVIII ст.
Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.
- № 694/а (див. № 1138).
- № 699/а (див. № 1121). 1726 р.
Доповнення опису: ст. шифри: 106/1884 (рік надходження до монастиря), ХХVII /1/15, актуальний шифр Slav. 96. Запис переписувача: «Скончился в сириду 1(ю) М [тобто Чотиридесятниці] в весы Голоскове Р[оку] 1726, ме[-і ?]сяца февруария 23» (арк. 201 зв.)³. Тайнопис особливого зразка рукою переписувача: «Слава пчелнику и пчелъ его» (арк. 150); про початок праці над рукописом: «Си Ярмолой зачался р[оку] 1726, ме[-і ?]сяца

³ У статті Анатолія Турілова записи передано сучасною російською абеткою і російською транскрипцією літери «ѣ» під титлами, тому в окремих випадках втрачаються елементи української вимови: наприклад, «в весы Голосковѣ» буде швидше вимовлятися як «в весы Голоскові», а скорочене написання «мца» мало б писатися при розкритті титла «мѣсяца» і читатися, ймовірно, «місяца». Слід наголосити, що автор статті, відомий російський історик, археограф і знавець рукописної книжності, прямо пише про цю пам'ятку як про «украинский певческий Ирмологий», і в публікації записів це дуже помітно: «в сириду», «весы»

януа(рия) дня» (арк. 159 зв.); «Списася раб Стефан» (арк. 210 зв.); «Конец с богом, глас 8 на средопостную среду» (арк. 250 зв.).

Лит.: А. Турилов. Малоизвестные системы, с. 101–102.

№ 720 (BAR, Ms 525). Манявський скит, 1731–1733 рр.

Лит.: М. Jara. «Śpiew Halicki» w zbiorach ukraińskich, с. 149.

№ 725 (Вінніпег, арх. Кошиця). 1733 р.

Лит.: I. I. Tarnavecky. Slavic Manuscripts and Their Study in Canada, с. 9.

№ 725а (див. № 1133).

№ 728 (Акс. 2601). 1734 р.

Лит.: J. Golos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.

№ 794 (Прага, Národní knihovna⁴, XVII, A 49 — колекція рукописних уривків). 1750 р., Яків Жудачівський.

F° (27x17 см), 1 арк., титульний; півустав.

Лит.: J. Vašica. Z církevněšlovanských rukopisů, с. 43–44, № 9/XV.

№ 836 (Син. п. 14). Сер. XVIII ст.

Лит.: С. Смоленский. О древнерусских певческих нотациях, с. 109, іл. 46.

№ 844 (Акс. 2593). Сер. XVIII ст.

Лит.: J. Golos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 78.

№ 845 (Акс. 2917). Сер. XVIII ст.

Лит.: J. Golos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.

№ 847 (Czart. 3783.I). Сер. XVIII ст.

Лит.: J. Golos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 80.

№ 931 (Син. п. 312). 60–80-ті роки XVIII ст.

Лит.: С. Смоленский. О древнерусских певческих нотациях, с. 110, іл. 47.

№ 938 (ОЛДП F511). 1762 р.

Лит.: Н. Б. Захарьина. Русские богослужебные певческие книги, с. 167, № 49.

№ 939 (Акс. 2916). 1762 р.

Лит.: J. Golos. Manuscript Sources of Eastern Chant, с. 79.

№ 1019/а (див. № 1139).

№ 1037/б (див. № 1134).

№ 1037/в (див. № 1141).

№ 1057/а (див. № 1142).

№ 1063 (м. Мукачів, приватна збірка Ігоря Задорожного). 1806 р., Іоан Югасевич, півець, с. Невицьке.

Титульний арк.: Ирмологіонъ или Катавасія съ держаетъ въ себѣ Црковная Пѣнія [...]. Списана Іоаном Югасевичом [...] Невѣнчанскія Цркви При храмѣ Покровъ Претыма Владцы нашего Бцы и Прсно Двы Мртва. Рокъ Бжїїа '6 Мца Маа дна (?); вихідний колофон: Слава Честъ Поклоненіе и вѣчное Благодареніе[...]. Давшемъ сїи кннгъ,

⁴ Кошишня бібліотека Карлового університету в Празі.

Ирмологіонъ, то есть Пѣнословъ, въ цасливости начати, и въ Благоумномъ дарѣ Бжїтвенномъ до кончати. Здѣ списана мною Дѣ. Ракомъ Бжїїмъ Іванномъ Югасевичомъ Пѣвцемъ Невѣнчанскія Цркве. При Храмѣ Покровъ Претыма Владцы нашего Бцы и прсно Двы Мртва. Рокъ Хва '15 Мца Септеврїа, дна К.Ф. до кончана (арк. 100 зв.).

4°, [2], 100, [4] арк. (жива пагінація), штучний півустав. В оправі (?). Орнам. заставки, ініціали.

Записи:

Зміст: Оглавление Ирмолог сего (арк. [2 зв.]);

воскресний октоїх — догматики з богородичними, сідальні, воскресні ірмоси на 8 гласів (арк. 1–22 зв.);

подобні стихирам, на 8 гласів (арк. 23–29);

іромоси празничні й окремі стихирити та інші жанри, починаючи з Різдва Христового, включно з вибраними піснеспівами Вел. посту і П'ятидесятниці, наприкінці стихира на прокляття еретиків (арк. 30–100).

Додаткові статті: «Чин еже благословити Царину» (з Почаївського требника) (арк. [1–3 зв.], «списа 1854 о/п Марта 28 о/г мол. Михаил Бокшай мпарох (!) Росвиговскій» (арк. [3 зв.]; тим самим почерком: «обязан 1854 о/г Марта за 48 сребром» (арк. [4]).

№ 1071 (Прага, Národní knihovna, XVII, L 16). 1811–1812 рр., Іоан Югасевич, півець, с. Невицьке.

Тит. арк.: Ирмологіонъ или Катавасія съ держаетъ въ себѣ Црковная Пѣнія на Праздники Гдѣскїа, и Богородичныа, и Прочїихъ нарочитыа стїхъ. Списана во главѣ Бга Вседержителя. Аминь [...]; на останньому арк. тією ж рукою переписувача: Ракомъ Бжїїмъ Іваномъ Югасевичомъ Пѣвцемъ Невѣнчанскія Цркве [...] Рокъ Хва '11 Мца Фебрварїа дна 'а докончана. Книга переписувалася з 31 серпня 1811 року до 1 лютого 1812 року.

99 арк., 4° (23x19 см), півустав; титульна стор. і п'ять заглавних репродуковані Юліяном Яворським. Прикраси: титульний арк. у рамці з арками, в кольорі, заголовки та ініціали червоного кольору, п'ять заставок. Переписано однією рукою. Без оправі. Мова церковнослов'янська української редакції.

Запис власника на титульній стор.: «Библиотека Держ. упр. учителя Михаила Сабова». Закуплений 1932 року в проф. Ю. Яворського, який придбав рукопис у с. Густі: «Ирмологінъ Іоанна Югасевича 1811–12 гг. (99 листов). Пріобр. Въ 1931 г. в Густѣ в Подкарпатской Руси» (арк. 99 зв., запис Яворського).

(Яворський опублікував факсиміле титулярія і вихідного літопису).

Зміст: Оглавлєніє Ирмолог сего (арк. 1 зв.); глас 1, догматик (арк. 2).

Лит.: J. Vašica. Z církevněšlovanských rukopisů, № 8, с. 38.

№ 1076/а (див. № 1148).

№ 1086/а (див. № 1126).

У виправленнях (Καλοφωνία, ч. 2), помилково вказано № 1187/а (с. 190).

№ 1086/б (див. № 1136).

№ 1110/а (див. № 1140).

№ 1110/б (див. № 1143).

№ 1110/в (див. № 1144).

№ 1114 (1066/а; м. Мукачів, приватна збірка Ігора Задорожного⁵). 1809 р.⁶,
Іоан Югасевич

№ 1117 (1069/а). Між 1650 і 1668 рр., Перемишль (?).

На арк. 17–17 зв. наприкінці літургії заздравне на честь короля Яна Казимира (1648–1668) та Перемишльського єпископа Антонія Винницького (1650–1679), що й послужило уточненню дати й місця створення рукопису.

Лит.: Сідальні вісьмох гласів (уточнення дати, с. 4; публікація сідальних із цього рукопису).

Описи новознайдених ірмолоїв

№ 1130* (01; зберігався в Києво-Печерській лаврі). До 1593 р.

Jarmołoie (alias Graduały) dwa, a trzeci bez not⁷.

Лит.: АЮЗР, ч. 1, т. 1, с. 384 (опис майна Києво-Печерського монастиря з 1593 р.).

№ 1131* (02; зберігався в Києво-Печерській лаврі). До 1593 р.

Jarmołoie (alias Graduały) dwa, a trzeci bez not.

Лит.: АЮЗР, ч. 1, т. 1, с. 384 (опис майна Києво-Печерського монастиря з 1593 р.).

№ 1132 (254/а; Унів, Рук. 38). 1686 р. (?)

Оправлений в одному блоці з Октоїхом 1644 р. львівського друку Михайла Сльозки (стд. 232, інв. № 1008).

F°, 93 арк., папір високої якості, дрібний майстерний півустав. Печатка канонічної візитації у церкві Поморян 6 липня 1938 року, підпис о. Івана Бучка (?).

Надійшов наприкінці 2006 року з Поморян від о. Володимира Клим'юка. Записи: «Roku 1783 miesąca junia Dnia 15 pszed bożym ciałem w posy niebosie otwarło» (арк. 17); «Paweł P. D. S. T. 1686 aug. dn 12» — переписувач (арк. 22).

Всенощне бденіє киевкоє — псалом 103 Благослови дъше моя Господа, псалом 1 Блажен мѣж; [на утрени] 8 гласів степенні-антифони (глас 1 вонегда скорвити ми) та Бог Господь з вказівкою повсяденноє (арк. 1–16 зв.);

календарні круги (арк. 17–22);

пісня до Богородиці Ш дѣвыце Пречистая Мати благословенна, пісні на Рождество Христове Божїа превѣчныя мѣдрости та ін. (7), пісня до Богоро-

⁵ Раніше належав Василеві Панкулічу в Мукачеві.

⁶ У попередньому описі дата помилкова — 1709 рік.

⁷ Запис «alias Graduały», ймовірно, уточнює, що це кодекси великого формату, тобто типові для нотолінійних ірмолоїв Києва.

диці Ш дѣо пронзєрнана, а також О всепѣта мати, Да исполната Ѹста наша (арк. 23–26) — усі без нот;

Да исполната Ѹста наша (арк. 26 зв.–27);

стихири з вказівкою по бол[гарскѣ] в 4 неділю Вел. поста на воскресній утрени, глас 1 Прїйдѣте дѣлами, в неділю 5 гласу 1 Нѣст царство Божїє, воскресна гласу 1 На горѣ Ѹчеником (арк. 28–30 зв.);

стихира 2 гласу Го миром пришеди, подобен 6 гласу Янгалскна преддѣт сили, Ягнѣш ѡ ѡ.еѡс (30 зв.–31 зв.);

на Рїздво Христове стихири 2 гласу Явѣтѣ єдинначалитѣ, по Євангелію вѣсєскаа днєш радостн, стихири [6 гласу] Глава во вышнихъ Богѣ і 2 гласу Днєш Христос, на повечерїї 6 нами Бог (арк. 32–34);

стихири на Богоявлення — в навечерїє Приклони єси главѣ, по 50 псалмі 2 гласу вѣсєскаа днєш, 6 гласу Бог слово, 2 гласу Днєш Христос, 6 гласу Водами нѡрданскими (арк. 34–35 зв.);

у неділі перед Вел. постом (блудного сина та ін.) На рѣцѣ вавилонстей, також у Вел. піст стихири Покалниа отверзи, На спасєннѡ стєзи, Помнѣй нас, Множєство содѣланнѣхъ, два прокимни в неділю сиропусну Не отвори лица та Дал єси догтоманнє; на літургїї Преждеосвященнихъ Дарѣв Да єя исправиш моитѣва моя, Господи воз[з]вахъ, Положи Господи, Не ўклони єси серца моего, Нынѣ сили небєснїи, вѣхѣсите и видите, задостойник на літургїї Василя Великого О Тєбї радѣтєтє, кондак Богородиці Возєрннїи воєводѣ [болгарського напїву], на Благовїщеннїя Архангєльскїи глас вопнєм; канон (їрмоси й тропарї) 4 гласу на вѣхѣханїє Гднє — Явнїсєса источннїцї, по болгарскѣ (арк. 35 зв.–48 зв.);

страстна неділя — тропар 8 гласу Гє жєннѣ глѣдет, свїтилен Чєртог твої двох напївїв (без вказівок — болгарські?, арк. 49 зв.), у Вел. четвер тропар 8 гласу Бгдѣ славнїи Ѹченици, за Хєрувїмську вєчєри твоєї тайнєї та кїноник Помани ми Господи; стихири 3 гласу у Вел. п'ятницю Дѣтѣ лѣкѣвѣ сотвори, Кождо Ѹд свѣтѣлѣ, Распєкшѣ ты єя, 6 гласу Говлєкоша є мене рїзѣ, Плєщи моя, 8 гласу Ѹжє омакаєтєлѣ, Тєбє одѣѣщаюєтє; у Вел. суботу припѣ[и] (величання): вєличаєм тѣ животѣдѣчє, Достойно єсть, Роди всѣ пѣснѣ, стихири Прийдѣте ўєлажнїи Іосїфа, вѣмѣсто Ялнїлѣлѣ — Воскрєєннї Божє (три напїви), за Хєрувїмську Да молчїтє всѣка плоть (арк. 49–60 зв.);

стихири пасцѣ 5 гласу — Пасха свѣщеннаа, Прийдѣте от видєннїа жєннї, Мнїроєснїца жєннї, Пасха краєнаа, Воскрєєннїа дєн, И нам дарова живот, Христос новаа пасха, Свѣтнїа свѣтнїа новїи нєрѣсѣлїнє, Тєчаха жєннї, Ш кожєтѣвнѣнаго ш лѣвєзнѣнаго, Янгал вопнѣшє, О пасха вєлїа, далї обрив (арк. 60 зв.–63 зв.);

стихири погребовї (без поч.) — 3 гласу вѣсє сѣтнїє, 7 гласу Покой спєсє, 7 гласу Плачѣлѣ и рїдаю (арк. 64–64 зв.);

стихири св. Отцям в нє Ѥ по пасцѣ и по числѣ Сї іїнна — Из чєрєа роднїа, Кто ты спєсє рїзѣ раздрѣ, Во вєгє падаєтє грѣхѣ, Янє вєзѣмнїи, Раздрѣннѣхъ хрїстовѣ рїзѣ, Македонѣлнїи и нєстєорнѣлнїи, Тайннѣ днєс дѣхѣ тѣбѣн (арк. 65–68);

стихири на Зїшєстїа св. Духа — 8 гласу Прийдѣте лїднє, Шзїцнї ннєгда, 4 гласу Прєславнѣа днєс, Дѣхѣ свѣтѣлѣ вѣ, Дѣхѣ свѣтѣлѣ свѣт (арк. 68–72);

- стихири Петру і Павлу — Книи похвалними вѣнци, Книи похвалними добротами, Книи дѣховными пѣснми, 4 гласу Трикратным вопрошеннем (арк. 72–74 зв.);
стихири Преображенню — 6 гласу Преобразѹа воскресные, Приидѣте возийдем на горѹ, Законѹ и пророком, Петрѹ и Яковѹ, Полт Исѹа Петра и Якова (арк. 74 зв.–78);
стихири Успенню — 1 гласу О дивноѹ чѹдо, Дивны Твоѹ тайны, Твоѹ славатѹ ѹспениѹ, Богоначалным мановеннем, надгробне — Блажим та вси, Достойно естъ та Роди вси пѣснми, стихири 6 гласу На безсмертноѹ Твоѹ ѹспение, 3 гласу на литіи Приидѣте вси конци земны, Воспойте людие Матери Бога, 4 гласу Егда изыйде Богородице дѣво (арк. 78–84 зв.);
стихири Михаїлу — 4 гласу Горѹдѣйтелѹ с нами, 8 гласу Яко чинноначалник, Идеже оскныт, Блажим та вси (арк. 84 зв.–87 зв.);
у Вел. суботу припѣл[ы] болгар[скій] — Блажены непорочны, Величаем та животдавец, Достойно естъ, Роди вси пѣснми (арк. 85 зв. sic!);
стихира 6 гласу на Рождество Богородиці Сей ден Господен (арк. 87 зв.–88);
стихири на Воздвиження — 2 гласу Приидѣте вси мзици, 8 гласу Егоже древле Явейей, 6 гласу Кресте христов, Днес происходит (арк. 88–91);
стихири на Введення — 8 гласу По рождествѹ Твоѹм, 6 гласу Днесъ собори вѣрних (арк. 91–92 зв.);
стихира в Недію блудного сина — 1 гласу Да познаем братие, стихири вошеа еси в в церков архирее, далі обрив (арк. 92 зв.–93 зв.).
Вказані напів: київський — всенощне бденіє (арк. 1); болгарський — стихири 2 гласу в 4 неділю Вел. посту Приидѣте дѣла (арк. 28), канон на Вѣіхання (арк. 43 зв.), Блаженни непорочни (арк. 85 зв.).
- № 1133* (725/а; зберігався у Василіянському монастирі в Белзі). До 1734 р. 4°.
Дж.: Інвентар Белзького Василіянського монастиря з 1734 р.
Літ.: Т. Коструба. Василіянські монастирі // Записки ЧСВВ, т. 4–6. Рим 1967, с. 358.
- № 1134* (1037/6; Прага, Národní knihovna, XVII F 61). XVIII ст.
4°, 153 арк. (14,5x18,3 см), окремі арк. в уривках (арк. 76, 87), подекуди вирізані прикраси (арк. 45, 87, 114), недбайлий півустав; у паперовій дуже пошкодженій оправі. Переписаний однією рукою. Походить із Галичини.
Записи: «[...] wielmożny myłosciwuwanie dobrodzeiu nas łaskawy» (арк. 84 зв.); «Finis konies» (арк. 140 зв.); проба пера (арк. 92 зв.); приписка: «Андреи еписпъ» (цей запис повторюється і на інших арк.; очевидно, мова йде про Мукачівського єпископа Андрія Бачинського); Кто когачъ вѣѣмъ вратъ, кто ничъ немаѣ (арк. 153 зв.).
Глас 1, пісня 3 (з арк. 1);
літургія Преждеосвященна (арк. 140 зв.–157).
Літ.: J. Vašica. Z církevněslovanských rukopisů, с. 48–49, № 12.
- № 1135* (№ 349/а; Синай, Ms slav. 45). XVII ст.
380 арк., нотація п'ятилінійна київська, кіноварні прикраси.
Літ.: M. Altbauer. Manuscripts and Their Study in Izrael and Sinai, с. 7.

- № 1136 (1086/а; м-ко Сніна в Словаччині, приватна збірка місцевого пароха). 1878 р., Михаїл Кешеляк, півдоучитель, с. Ольшавиця.
F° (250x310 мм), 45 арк.; штучний півустав, літери нахилені праворуч. В основному тексті україніزم: грихонѣй замість гриѣхонѣй (глас 2 пісня 6), процвила замість процѣла (глас 2 пісня 3, арк. 10). Орнаментований ініціал. Титульний арк.: Гни книга Янганаа Решелакъ, списанна годѹ 1878 въ Олшавици; скорописом — «Сия Кнѣжица Мигаила Кешеляка пивдоучителя олшавицкогѹ»; «Церкви приходской св. отца Николая въ Олшавици» (іншою рукою).
Стихири покаянні в неділю вечер на Господи воззвах, гласи 1–8, без нот (арк. 2–9 зв.);
воскресні та окремі празничні ірмоси, гласи 2–8 (арк. 10–45).
- № 1137* (40/а; зберігався в бібліотеці Луцького братства). До 1627 р.
«Ирмологей два: кулизмяный, и нотованный» (себто один невменний, а другий нотолінійний).
Дж.: Памятники, издаваемые временною комиссией, т. 1, с. 265.
- № 1138 (694/а). 2 чв. XVIII ст., Унів, Рук. 42.
F°, 148 арк., без поч. і кін., пропуски; до нижньої обкладинки приклеєна народна гравюра; текст у подвійних рамках. В оправі, що не держиться основи і, мабуть, з іншого кодексу, орнам. клейма. В. зн. — мальтійський хрест під короною. Орнам. заставки та ініціали, в кольорі.
До бібліотеки Унівської лаври надійшов 8 травня 2008 р. з дочірнього монастиря в Дорі.
Переписувач наприкінці 4 гласу: «Конецъ Гласа четвертаго и совершеннаго: Бгу слава» (арк. 92 зв.). Інші записи: «Ирмологіонъ изъ нотами. W(?)pokorze podpisany gospodarz ze wsi Laciwice zarzeczne» (арк. 5, на приклеєному клаптику); «Шаранѣвѣчъ Гринію Писалъ сію Книшку Рабъ Бжи» (арк. 85 зв., невправний почерк); «Писавъ Павло Хитроский» (арк. 91); уривок абетки олівцем (арк. 106); «[i]sprawytsa: Tabaka Ioan» (нижче не читається, арк. 119 зв.).
Октоїх-Ірмолог (без сідалих), гласи 1–8 (арк. 1–117 зв.);
подобні, уривок, глас 1: Бог Господь, тропар воскресний Камени знамену (без кін., арк. 148–148 зв.).
- № 1139* (1019/а; Краків, Biblioteka Jagiellońska, Ms 942). XVIII ст.
F°, 3 арк., уривок, вклеєний наприкінці Євангелія другої пол. XVI ст., знайдений під час реставрації рукопису.
Основна частина кодексу походить із Богородчан.
Містить ірмоси на Різдва та Успення Пресв. Б-ці, а також св. Тройці.
Літ.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, с. 66, № 140.
- № 1140* (1110/а; Варшава, BN, Акс. 2582). Без дати.
F°, 5 арк., уривок, вкладений до Євангелія другої пол. XVI ст.
З Волі Олещицької біля Перемишля. Налезав греко-католицькій капітульний бібліотеці в Перемишлі.

Уривок ірмосів 3 гласу.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 99, № 210.

- № 1141* (1037/в; **Сянок, Muzeum Budownictwa Ludowego, № 13654**). XVIII ст. 4°, 291 арк., без поч., без оправи. Мініатюри (Йоан Дамаскин, арк. 13 зв.), орнам. заставки, ініціали. Ст. шифр: K.W. 1271.

Всенощне бденіє (без поч.); на арк. 271 починається «Реєстръ знайдєня ірмосом»; у календарі згадуються муч. Борис і Гліб (2 травня). Календарно-мінейний структурний тип.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 171–172, № 354.

- № 1142* (1057/а; **Сянок, Muzeum Historyczne, 37**). 1 чв. XIX ст.

4°, XVII, 78, XXIII арк.; в оправі — картон, шкіра.

На початку нотатки окуліста, вірші українською та польською мовами.

Октоїх-Ірмолог, ірмоси на свята.

Зі села Волковії Перемишської єпархії.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 173, № 358

- № 1143* (1110/б; **Варшава, BN, Акс. 2752**). Без дати.

1 арк. у складі Тріоди цвітної 1 чв. XVI ст.

Зі с. Макова. Належав греко-католицькій капітульній бібліотеці в Перемишлі.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 431, № 914.

- № 1144* (1110/в; **Варшава, BN, Акс. 2768**). Без дати.

1 арк. у складі Тріоди цвітної (прикінцевий).

Зі села Крупець. Належав греко-католицькій капітульній бібліотеці в Перемишлі.

Містить гимн *Нині сили небесні*.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 431–432, № 916.

- № 1145* (349/б; **Варшава, BN, Акс. 2802**). XVII ст.

3 арк. у складі Тріоди постної.

Зі села Дністрик Головецький. Належав греко-католицькій капітульній бібліотеці в Перемишлі.

Лит.: Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 432–433, № 918.

- № 1146* (349/в; **Варшава, BN, Акс. 2774**). XVII ст.

1 арк. у складі Типікона (арк. 289–289 зв.).

Зі села Замочок. Належав греко-католицькій капітульній бібліотеці в Перемишлі.

Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, c. 79; Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, c. 454, № 964.

- № 1147* (349/г; **Ченстохова, Jasna Góra, I-216**). XVII ст.

Лит.: J. Gołos. Manuscript Sources of Eastern Chant, c. 80.

- № 1148* (1076а; **Бухарест, VAR, Ms Slav. 67**). До 1825 р.

4°(22x16), 244 арк.

Записи: «Сеи Ирмолои принадлежит Рошканско жителю Григорию Димковѣ купленъ отъ монаха Серапиюка, марта 12 числа, 1825 лѣт, цѣною за двадцать левовъ» (арк. не вказаний); запис 20 грудня 1833 року: «Petra Dinco Grigorovici». З бібліотеки Мелхиседека.

Літургія Василя Великого (арк. 2), печерскоѣ (арк. 16), во свѣтѣхъ великѣхъ четьредесятницѣхъ (арк. 222).

Лит.: А. Яцимирский. Славянские рукописи румынских библиотек, № 68; P. P. Panaitescu. Manuscrisele slave, № 67.

- № 1149* (245а; **Ватикан, Папський Східний інститут, Slav. 53**). 80–90-ті роки XVII ст.

4° (165x135мм), I+554+1 сторінок (!), без початку, пропуски, окремі арк. переставлені, Філіграні: двоголовий орел на щиті з гербом (Дианова — Костюхина, № 142 — 1699 р.), Allmodpapier (Laucevičius, № 1270, 1685–1689 рр.). В оправі — дошки в шкірі. Дрібний півустав з елементами скоропису. Заставки, ініціали стародрукованого типу, три мініатюри (с. 1, 91, 418). Мова церковнослов'янська з «югозападнорусскими» елементами.

Записи: латинкою латинською і слов'янськими мовами молитовного змісту (с. 73–74, 82, 182, 540), нерозбірливий запис кирилицею, добре читається лише слово *храмѣ* (с. 508).

Дарчий запис: «To my dear Mr. F. R. Thompson as souvenir. 24.IX.[19]46.» і нерозбірливий підпис (с. 1). Рукопис надійшов восени 1993 р.

Подобні, на 8 гласів (с. 1–24);

Херувимська пісня, мале славослів'я — додаткові піснеспіви (с. 25–27);

стихири на празники, поч. з 1 вересня — Симеона Столпника і Нового індикту, Різдва Богородиці, Воздвиження, Зачаття Йоана Предтечі, Йоана Богослова, Покрову Пресв. Богородиці, Димитрія, Козьми й Даміяна, безплотних ангелів, Йоана Златоустого, Филипа, Введення Богородиці в храм, Сави, Миколая, Різдва Христового, Василя, Богоявлення, Йоана Хрестителя, Стрітення, Благовіщення; у неділі перед Вел. постом і на Вел. піст, у тому й канон на В'їхання (тропарі), служба страстей; стихири та ірмоси в неділі по Пасці (П'ятдесятниця); продовження празничних стихир — Петру і Павлу, стихири преп. Антонію Печерському (10.07), Преображенню, Успенню (с. 29–463); канон на умирєніє Церкви, богородичні дневні на 8 гласів, подобні на 8 гласів болгарські, два тропарі страсного тижня (с. 464–540); реєстр ірмосів (с. 541–554).

Вказ. напіві: київський — *О Тѣхъ радѣстѣхъ* (?), кондак Богородиці (с. 184, 202); острозький — кондак Богородиці (с. 205); болгарський — кондак Богородиці, *воікрєснн Боже* у Вел. суботу, припіві Пасці, подобні стихирам, поліелеї, канон на В'їхання (с. 207, 327, 349, 479–511, 511–517, 518–532).